

ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

«Ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν»
(Α' Κορινθ. ιδ' 3)

Ἀπλὴ Κατήχησις μέσα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
ΑΦΙΔΝΑΙ ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμὸς τεύχους 21 • Ἰανουάριος 2024

✠ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ✠

- **Κείμενο Α':** «Δεκάλογος»
Πάντοτε ἡ Ἀγάπη...
- **Κείμενο Β':** Προσοχή στὴν «παραπληροφόρηση» τοῦ νοῦ
Ἡ δύναμη τῆς συγγνώμης...!
- **Κείμενο Γ':** Ἀπὸ τὶς διδασχὲς τοῦ Ὁσίου Ἀμμωνᾶ
Τί εἶναι ἀνθρωπαρέσκεια;
- **Κείμενο Δ':** Ἀγίου Νήφωνος
«Δανεῖζει Θεῶ ὁ ἐλεῶν πτωχόν»
- **Κείμενο Ε':** «...νὰ γεμίσω ἀπὸ Εκείνον!...»
Εὐχαριστιακὴ καὶ Κενωτικὴ Στάσις
- **Κείμενο ς':** Μάθημα Ὁρθόδοξου Ἠθους
«Ἀντώνης ὁ ἀμαρτωλός»
- **Κείμενο ζ':** Τὸ εὐλογημένο τέλος τῶν εὐσεβῶν
«Καλῶς τὸν Ἀγγελό μου!...»
- **Κείμενο η':** Ἀπὸ τὴν Ὁπίνα Ἐγρήγορη
Εὐπνητήρι-Συνείδηση
- **Κείμενο θ':** «Μὲ ἐδίδαξε μὲ τὴν ζωὴ της καὶ τὸν λόγο της τὸ Πατρῶον Σέβας...»
Ἡ δασκάλα μου ἡ μάμμη μου

«Δεκάλογος»

Πάντοτε ἡ Ἀγάπη...

Παραβλέπει τὶς ἰδιοτροπίες τοῦ ἄλλου!
Συγχωρεῖ τὰ λάθη!
Ἀνέχεται τὰ ἐλαττώματα!
Ὑποχωρεῖ στὸ πείσμα!
Ἀποφεύγει τὴν κατάκριση!
Ἄγνοεῖ τὴν εἰρωνεία!
Διαλύει τὶς καχυποψίες!
Ἄρνεῖται τὶς συκοφαντίες!
Δὲν ἐπικρίνει καὶ δὲν διασύρει δημόσια!
Σκεπάζει ὅλες τὶς ἐλλείψεις
μὲ ἓναν τρόπο εὐγενικὸ
καὶ μεγαλόψυχο!...

Ὁ Ἐραμιστής

† ὁ Μητροπολίτης Κυπριανός

■ Προσοχή στην «παραπληροφόρηση» του νοῦ

Ἡ δύναμη τῆς συγγνώμης...!*

Ὁ ἐχθρὸς σιχαίνεται τὴν ταπεινοφροσύνη

Ὁ μακαριστὸς π. Δημήτριος Γκαγκαστάθης (1902 – † 29 Ἰανουαρίου 1975), ὑπῆρξε μία ἀγιασμένη μορφή, πού με τὶς προσευχὲς καὶ τὶς συμβουλές του βοήθησε πολλές Οἰκογένειες, ἀφοῦ ἔζησε ὡς ἕγγαμος Ἱερέας μέσα στὸν κόσμο. **Μάλιστα**, ὁ ἴδιος ἦταν Ὑπερπολύτεχνος με 9 παιδιά.

■ Ὁ Γέροντας συμβούλευε κάθε νέο ζευγάρι:

«**Μάθετε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς γνωριμίας σας καὶ μάλιστα τοῦ Γάμου, ἀπὸ τὴν πρώτη νύκτα τοῦ Γάμου σας, νὰ κάνετε μαζί τὴν πρώτη προσευχή, τὸ πρῶτο Ἀπόδειπνο. Καὶ ἀφοῦ τελειώσει τὸ Ἀπόδειπνο –ὅπως γίνεται στὰ Μοναστήρια– νὰ κάνετε μία μετάνοια ὁ ἕνας στὸν ἄλλον καὶ νὰ ζητήσετε συγγνώμη».**

■ Τὸν ἐρώτησε κάποιος:

«**Κι ἂν δὲν ἔχουμε καμμία διαφωνία, Γέροντα, γιατί νὰ τὸ κάνουμε αὐτό;...».**

Κι αὐτὸς τοῦ ἀπάντησε:

«**Νὰ τὸ κάνετε ὑποχρεωτικά, γιατί ἔτσι θὰ μάθετε νὰ ζητᾶτε ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο συγγνώμη...**

Διότι, ὅταν θὰ ἔρθει τὸ πρόβλημα, κι ὅταν πλέον θὰ ἔρθει ὁ ἴδιος ὁ διάβολος γιὰ νὰ γεμίσει τὸν νοῦ με τὶς δικές του ἀναριθμητὲς πληροφορίες, τὶς ἀλλοτριωμένες πληροφορίες, τότε βλέποντας τοὺς δυὸ συζύγους νὰ κάνουν μετάνοια καὶ νὰ ὑπακούουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ σὲ μία τέτοια ταπεινοφροσύνη, ἀσφαλῶς θὰ φύγει, γιατί σιχαίνεται τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ταπεινοφροσύνη καὶ ἔχουν αὐτὸ τὸ φρόνημα τῶν μετανοιών... **Πραγματικά**, μία τέτοια κατάσταση, ὅταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ λειτουργήσει, μπορεῖ νὰ διαφυλάξει τὸ νοῦ, τὸν ἡγεμόνα νοῦ καὶ τῶν δύο ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν παραπληροφόρηση, ὥστε νὰ μὴν κατέβουν οἱ πληροφορίες στὴν συνέχεια στὴν καρδιά καὶ πλέον τραυματίσουν τὴν ἀγάπη...».

(*) Περιοδ. «Ἑλληνορθόδοξη Πολύτεχνη Οἰκογένεια», τεῦχος 5/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος 2020, σελ. 9. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Ἀπὸ τὶς διδασχὲς τοῦ Ὁσίου Ἀμμωνᾶ († 26η ΙΑ')

Τί εἶναι ἀνθρωπαρέσκεια;*

Δὲν ἐπισκιάζει ἡ Θεία Χάρη

Γράφω σὲ σὰς πού ἀγαπᾶτε τὸν Θεὸ καὶ ἀναζητᾶτε τὸν Κύριο ὀλόψυχα καὶ ἀληθινά.

● Ὅσοι προσεύχονται με τὸν τρόπο αὐτὸ εἰσακούονται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ εὐλογοῦνται σὲ ὅλα τὰ ἔργα τους καὶ ἐκπληρώνονται ὅλα τὰ αἰτήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα Τὸν παρακαλοῦν.

■ Ὅσοι ὅμως δὲν προσεύχονται ὀλόψυχα, ἀλλὰ με δισταγμὸ, καὶ ἐργάζονται γιὰ νὰ δοξασθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτοὶ δὲν εἰσακούονται ἀπὸ τὸν Θεό, σὲ ὅσα Τὸν παρακαλοῦν. **Μᾶλλον** Τὸν ἐξοργίζουν με τὰ ἔργα τους, καθὼς ἔχει γραφεῖ: «Ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ὅστᾳ ἀνθρωπαρέσκων» (Ψαλμ. νβ' 6).

● **Βλέπετε** πόσο ὁ Θεὸς ὀργίζεται γιὰ τὰ ἔργα τους καὶ δὲν ἱκανοποιεῖ κανένα ἀπὸ τὰ αἰτήματα, πού Τοῦ ζητοῦν, καὶ ἐπὶ πλέον τοὺς ἐναντιώνεται. **Καὶ** τοῦτο διότι δὲν ἐκτελοῦν με πίστη τὸ ἔργο τους, ἀλλὰ με ἀνθρωπαρέσκεια. **Ἔτσι** ἡ θεϊκὴ δύναμη δὲν κατοικεῖ μέσα τους καὶ δὲν προοδεύουν σὲ κανένα ἀπὸ τὰ ἔργα πού ἐπιχειροῦν. **Γι'** αὐτὸ δὲν ἀπολαμβάνουν τὴν ἐνίσχυση τῆς Χάριτος οὔτε τὴν ἀνακούφιση καὶ τὴν χαρὰ Της.

■ **Ἡ** ψυχὴ τους πιέζεται ἀπὸ τὸ βάρος ὄλων τῶν πράξεών τους. **Ἔτσι** ζοῦν οἱ περισσότεροι Μοναχοί.

● **Δὲν** ἔχουν δεχθεῖ τὴν Χάρη πού ἐνθαρρύνει τὴν ψυχὴ, πού τὴν κάνει νὰ χαίρεται καὶ πού τῆς προσφέρει καθημερινὰ εὐφροσύνη καὶ θέρμη θεϊκή.

■ **Δὲν** τοὺς ἐπισκιάζει ἡ Θεία Χάρη γιατί ἐπιζητοῦν σὲ ὅλα τὰ ἔργα τους τὸν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων. **Ὅποιος** ἐκτελεῖ τὰ ἔργα του με ἀνθρωπαρέσκεια εἶναι βδελυκτὸς στὴν Θεία Χάρη».

(*) Ἀρχιμ. Παύλου Κ. Ντανᾶ, Βαδίζοντας με τὸν Χριστὸ κάθε μέρα!, σελ. 121, Ἀθήνα 2006. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

«Ὁ μέγας μουσικὸς Μότσαρτ ἔλεγε: «**Γιὰ νὰ διευθύνεις σωστὰ μιὰ ὀρχήστρα, πρέπει νὰ γυρίσεις τὴν πλάτη σου στὸ κοινό!**»

Δηλαδή, ἂν θῆς νὰ κάνεις κάτι οὐσιαστικό, **πρέπει νὰ σὲ ἀπασχολεῖ ποὺς ὄντως εἶσαι καὶ ὄχι ποὺς νομίζουν οἱ ἄλλοι ὅτι εἶσαι.**

Χωρὶς τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὴν γνώμη τῶν ἄλλων δὲν πρόκειται ποτέ κανεὶς νὰ βρεῖ καὶ νὰ χτίσει πραγματικὸ ἑαυτό».

■ Από τὸν Βίο τοῦ Ἁγίου Νήφωνος

«Δανεῖζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν»*
 «ὁ Χριστὸς μου μὲ εὐχαριστεῖ...»

Μία μέρα, τὴν ὥρα ποὺ περνοῦσα μαζί με τὸν Ὅσιο ἀπὸ τὴν πλατεῖα τῆς πόλης, βλέπω στὰ δεξιά μου ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ κάτι σιγομουρμούριζε. Τὸν ἀκολουθοῦσαν ἕνα σμάρι φτωχοὶ καὶ ζητιάνοι, ζητώντας του ἐλεημοσύνη. **Κ**ι ἐκεῖνος, ἐνῶ ἔκανε πὼς τοὺς ἀπόδιωχνε τάχα, τοὺς ἔβαζε κρυφὰ στὰ χέρια τὰ ἐλέη τῆς ἀγάπης του. **Μ** αὐτὸν τὸν τρόπο ἔκρυβε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὶς ἀγαθοεργίες του.

Ἐγὼ ὅμως τὸ πῆρα εἶδηση. **Σ**κούνησα λοιπὸν τὸν Ὅσιο καὶ τοῦ φανέρωσα χαμηλόφωνα τὴν ἀρετὴ τοῦ διαβάτη. **Αὐ**τὸς δὲν φάνηκε νὰ ἐντυπωσιάστηκε.

- **Τ**ὸν ξέρω, παιδί μου, εἶπε. **Π**ολλὲς φορές ἔχουμε ἀνταμώσει. **Ἐ**σὺ μάθε μόνο τοῦτο, ὅτι γιὰ τὸν Θεὸ εἶναι μέγας.

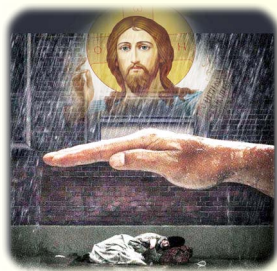
* * *

Λίγες μέρες ἀργότερα τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ πεῖ κάτι γι' αὐτὴν τὴν ἀρετὴ, καὶ μοῦ διηγήθηκε ἕνα παράδοξο θαῦμα.

- **Ἡ**μουνα μικρὸ παιδί, εἶπε, ἴσαμε δέκα χρονῶν, καὶ εἶχα πάει στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Θωμᾶ γιὰ νὰ προσευχηθῶ.

Ἐκεῖ βρῆκα ἕναν γέροντα νὰ διδάσκει τὸ λαό. **Εἶ**πε μάλιστα, ὅτι αὐτὸς ποὺ δίνει κάτι στοὺς φτωχοὺς, εἶναι ὡς νὰ τὸ καταθέτει στὰ χέρια τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου.

Μὲ κάποια δυσφορία ἄκουσα τὰ λόγια ἐκείνου τοῦ κήρυκα. **Μ**οῦ φάνηκαν ὑπερβολικά. **«Μ**ὰ ἀφοῦ ὁ Χριστὸς, ὅπως μοῦ

λένε, εἶναι στοὺς Οὐρανοὺς, στὰ δεξιά τοῦ Πατέρα Του», συλλογιζόμενον μὲ τὸ παιδικό μου μυαλό, «πὼς θὰ βρεθεῖ στὴν γῆ, γιὰ νὰ πάρει αὐτὰ ποὺ δίνουμε στοὺς φτωχοὺς;».

Μὲ τέτοιες σκέψεις προχωροῦσα στὸν δρόμο, ὅταν, ξάφνου, βλέπω νὰ περνάει ἕνας φτωχὸς κουρελής, ποὺ –ὦ τοῦ θαύματος!– πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του εἶχε τὴν Εἰκόνα τῆς μορφῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. **Ἡ** Εἰκόνα, ἀόρατη βέβαια στοὺς ἄλλους, στεκόταν ὄρθια καὶ ἀκολουθοῦσε τὸν ζητιάνο παντοῦ. **Κ**αθὼς λοιπὸν αὐτὸς περπατοῦσε, συναντήθηκε μ' ἕναν καλὸ ἄνθρωπο, ποὺ τοῦ ἔδωσε φωμί. **Τ**ὴν στιγμὴ ὅμως ποὺ ὁ φιλόανθρωπος ἐκεῖνος διαβάτης ἄπλωσε τὸ χέρι του, ἄπλωσε κι ὁ Χριστὸς τὸ δικό Του μὲς ἀπὸ τὴν μετέωρη Εἰκόνα, πῆρε τὸ φωμί καί, ἀφοῦ εὐχαρίστησε, τὸ ἔδωσε στὸ φτωχό. **Μ**ὰ οὔτε ἐκεῖνος οὔτε κι ὁ διαβάτης κατάλαβαν τι ἔγινε.

Ἐθαυμασμός μου γι' αὐτὸ ποὺ εἶδα δὲν περιγράφεται. **Ἐ**, ἀπὸ τότε πιά πίστεψα ἀκράδαντα, πὼς ὅποιος δίνει στοὺς ἀδελφοὺς ὅ,τι ἔχουν ἀνάγκη, τὸ βάζει πραγματικά στὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὴν μορφὴ Του βλέπω νὰ στέκεται πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς φτωχοὺς. **Ὅ**σο μπορῶ ἀσκῶ τὴν ἀρετὴ τῆς ἐλεημοσύνης. **Κ**αὶ ὁ Χριστὸς μου μ' εὐχαριστεῖ γιὰ κάθε φτωχὸ ποὺ βοηθῶ.

(*) Ἐνας Ἀσκητῆς Ἐπίσκοπος - Ἁγιος Νήφων Ἐπίσκοπος Κωνσταντιανῆς, σελ. 128-130, ἔκδοση 1η ἀναθεωρημένη καὶ βελτιωμένη, Ἱερά Μονὴ Παρακλήτου, Ὡρωπὸς Ἀττικῆς, 1998. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Εὐχαριστιακὴ καὶ Κενωτικὴ Στάσις

«...νὰ γεμίσω ἀπὸ Ἐκεῖνον!...»

Δὲν μοῦ λείπει τίποτε!...

Δὲν ἀπαιτῶ τίποτε!...

Δὲν μοῦ ἀξίζει τίποτε!...

Εἶμαι εὐχαριστημένος γιὰ ὅλα!...

Γιὰ ὅσα ἔχω ἢ δὲν ἔχω ἢ μοῦ δίδονται, εὐχαριστῶ καὶ δοξάζω τὸν Θεό!...

Ὅλους τοὺς ἀγαπῶ καὶ μὲ ὅλους εἶμαι εὐχαριστημένος!...

Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν!...

Ὅλοι μὲ ἀγαποῦν, ἀκόμη καὶ ὅταν μὲ κρίνουν, διότι μὲ ὠφελοῦν!...

Εὐχαριστῶ τὸν Χριστό μου ὅταν δὲν θέλω, δὲν ἀπαιτῶ, διότι τότε εἶμαι ἐλεύθερος· τότε μπορῶ νὰ ταπεινωθῶ, νὰ ἀγαπήσω, νὰ γεμίσω ἀπὸ Ἐκεῖνον!...

■ «Καλῶς τὸν Ἄγγελό μου!...»

Τὸ εὐλογημένο τέλος τῶν εὐσεβῶν*

«Γιατί δὲν μοῦ μιλήσατε ποτὲ
γιὰ τὸν Θεό;...»

Πρὶν ἀπὸ χρόνια, ὅταν ἤμουν Ἐφημέριος στὸν Ἱερό Ναο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Πειραιῶς, μ' ἐκάλεσαν νὰ ἐξομολογήσω ἐκτάκτως, κατόπιν δικῆς του ἐπιθυμίας, ἓνα νέο ἄνδρα, 42 ἐτῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα, ἦτο Ξενοφῶν.

Ὅταν πῆγα, ἦταν σὲ κακὴ κατάστασι. Ὁ καρκίνος μὲ τὶς ραγδαῖες μεταστάσεις τὸν εἶχε προσβάλει καὶ στὸ κεφάλι. Οἱ ἡμέρες του μετρημένες. Ἦταν μόνος στὸν θάλαμο, τὸ διπλανὸ κρεβάτι ἦταν ἄδειο, κι ἔτσι βρεθήκαμε μόνοι μας. Καὶ μοῦ εἶπε τὰ ἐξῆς, γιὰ τὸ πῶς πίστεψε, ἀφοῦ ὑπῆρξε, ὅπως τὸ τόνισε, «σκληρὸς ἄθεος» καὶ ἄπιστος.

* * *

«**Ἦλθα** ἐδῶ πρὶν ἀπὸ 35 περίπου μέρες, σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο τῶν δύο κλινῶν. Δίπλα μου ἦταν ἤδη κάποιος ἄλλος ἄρρωστος, μεγάλος στὴν ἡλικία, 80 περίπου ἐτῶν. Αὐτὸς ὁ ἄρρωστος, πάτερ μου, παρὰ τοὺς φοβεροὺς πόνους πού εἶχε στὰ κόκκαλα –ἐκεῖ τὸν εἶχε προσβάλει ὁ καρκίνος– συνεχῶς ἀναφωνοῦσε “**Δόξα** Σοι, ὁ Θεός! **Δόξα** Σοι, ὁ Θεός!...”. Στὴν συνέχεια ἔλεγε καὶ πολλὲς ἄλλες προσευχές, πού ἐγὼ ὁ ἀνεκκλησίαστος καὶ ἄθεος τὶς ἄκουγα γιὰ πρώτη φορά. **Κι** ὁμως, πολλὲς φορές μετὰ ἀπὸ τὶς προσευχές του ἠρεμοῦσε –κι ἐγὼ δὲν ξέρω μὲ ποιὸν τρόπο– καὶ τὸν ἔπαιρνε γλυκύτατος ὕπνος. Ὑστερα ἀπὸ δύο-τρεῖς ὥρες ξυπνοῦσε ἀπὸ τοὺς ἀφόρητους πόνους, γιὰ νὰ ξαναρχίσῃ καὶ πάλιν τὸ “**Ω** Χριστέ μου, Σ' εὐχαριστῶ!... **Δόξα** στὸ Ὄνομά Σου!... **Δόξα** Σοι, ὁ Θεός!... **Δόξα** Σοι, ὁ Θεός!...”.

Ἐγὼ μούγκριζα ἀπὸ τοὺς πόνους, κι αὐτὸς ὁ συνασθενῆς μου, μὲ τοὺς ἀφόρητους πόνους, δοξολογοῦσε τὸν Θεό. Ἐγὼ βλασφημοῦσα τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Παναγία, κι αὐτὸς μακάριζε τὸν Θεό, Τὸν εὐχαριστοῦσε γιὰ τὸν καρκίνο πού τοῦ

ἔδωσε καὶ τοὺς πόνους πού εἶχε. Τότε ἐγὼ ἀγανακτοῦσα ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς πόνους τοὺς φρικτοὺς πού εἶχα, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ ἔβλεπα αὐ-

τόν, τὸν συνασθενῆ μου, νὰ δοξολογῇ συνεχῶς τὸν Θεό. Αὐτὸς ἔπαιρνε σχεδὸν κάθε μέρα “τὴν Θεία Μεταλαβιά” κι ἐγὼ ὁ ἄθλιος ξερνοῦσα ἀπὸ ἀηδία.

- Σκάσε, ἐπὶ τέλους! Σκάσε ἐπὶ τέλους νὰ λὲς συνεχῶς “**Δόξα** Σοι, ὁ Θεός!”! Δὲν βλέπεις πῶς Αὐτὸς ὁ Θεός, πού ἐστὶν Τὸν δοξολογεῖς, Αὐτὸς μᾶς βασανίζει τόσο σκληρά; Θεὸς εἶναι αὐτός; Δὲν ὑπάρχει. Ὅχι! δὲν ὑπάρχει...

Καὶ αὐτὸς μὲ γλυκύτητα ἀπαντοῦσε:

- Ὑπάρχει, παιδί μου, ὑπάρχει καὶ εἶναι στοργικὸς Πατέρας, διότι μὲ τὴν ἀρρώστια καὶ τοὺς πόνους μᾶς καθαρίζει ἀπὸ τὶς πολλὲς μας ἀμαρτίες. Ὅπως ἂν ἀσχολιόσουν μὲ καμιὰ σκληρὴ δουλειά, ὅπου τὰ ροῦχά σου καὶ τὸ σῶμά σου θὰ βρωμοῦσαν κυριολεκτικῶς, θὰ χρειάζοσιν μία σκληρὴ βούρτσα γιὰ νὰ καθαριστῆς καλά, κι ἐστὶν καὶ τὸ σῶμά σου καὶ τὰ ροῦχά σου, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ ὁ Θεὸς χρησιμοποιεῖ τὴν ἀρρώστια σὰν εὐεργετικὸ καθαρισμὸ τῆς ψυχῆς, γιὰ νὰ τὴν προετοιμάσῃ γιὰ τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν”.

Οἱ ἀπαντήσεις του μ' ἐκνεύριζαν ἀκόμη περισσότερο καὶ βλασφημοῦσα θεοὺς καὶ δαίμονες. Δυστυχῶς οἱ ἀντιδράσεις μου ἦσαν ἀρνητικές, μὲ τὸ νὰ φωνάζω:

- Δὲν ὑπάρχει Θεός... Δὲν πιστεύω σὲ τίποτα... Οὔτε στὸν Θεὸ οὔτε σ' αὐτὰ τὰ “κολοκύθια” πού μοῦ λὲς περὶ Βασιλείας τοῦ Θεοῦ σου...

Θυμᾶμαι τὶς τελευταῖες του λέξεις:

- Περίμενε καὶ θὰ δῆς μὲ τὰ μάτια σου πῶς χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἀπ' τὸ σῶμα ἐνὸς Χριστιανοῦ πού πιστεύει. Εἶμαι ἀμαρτωλός, ἀλλὰ τὸ Ἐλεός Του θὰ μὲ σώσῃ. Περίμενε, θὰ δῆς καὶ θὰ πιστέψῃς!...

* * *

Καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἔφθασε. Ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο θέλησαν νὰ βάλουν ἓνα “παραβάν”, ὅπως ἦταν καθῆκόν τους, ἀλλὰ ἐγὼ διαμαρτυρήθηκα. Τοὺς εἶπα “ὄχι, γιὰτὶ θέλω νὰ δῶ πῶς αὐτὸς ὁ γέρος θὰ πεθάνῃ!!!”.

Τὸν ἔβλεπα λοιπὸν νὰ δοξολογῇ συνεχῶς τὸν Θεό. Πότε ἔλεγε κάποια “Χαῖρε” γιὰ τὴν Παναγία, πού ἀργότερα ἔμαθα, ὅτι λέγονται “Χαιρετισμοί”. Κατόπιν, σιγοέψαλλε τὸ “Θεοτόκε Παρθένε”, τὸ “Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἀμαρτιῶν...”, τὸ “Ἀξίον ἔστι”, κάνοντας συγχρόνως καὶ πολλὲς φορές τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ.

Σήκωσε κάποια στιγμή τὰ χέρια του καὶ εἶ-

Μάθημα Ὁρθόδοξου ἠθους

«Ἀντώνης ὁ ἁμαρτωλός»*

Χρειάζεται ἓνα μικρὸ κλικ

Τὴν στιγμή που ἔλεγα αὐτό, ἓνας μαθητὴς σήκωσε τὸ χέρι του καὶ ζήτησε νὰ μιλήσει: «Πῶς εἶναι τὸ ὄνομά σου;»..., τὸν ἐρώτησα. «Ἀντώνη με λένε, κύριε», ἀποκρίθηκε καὶ συνέχισε: «Ἐμεῖς, καθὼς λέτε, εἶναι δυνατὸν νὰ μάθουμε κάτι ἀπὸ σᾶς. Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Ὅμως, κύριε, ἐσεῖς τί μπορεῖ νὰ μάθετε ἀπὸ ἐμᾶς; Ἐμεῖς δὲν ξέρουμε τίποτα. Εἴμαστε ἓνα τίποτα...».

Ἐνωσα συγκινημένος καὶ ἐξήγησα ἀμέσως, ὅτι εἶχα πάρει κιόλας τὸ πρῶτο μάθημα ἀπὸ τὸν Ἀντώνη. Εἶναι δύσκολο νὰ λέει ἓνας νέος ἄνθρωπος, ὅτι δὲν ξέρεי τίποτα. Νὰ ὁμολογεῖ τὴν ἄγνοιά του καὶ μάλιστα ἐνώπιον ὄλων τῶν συμμαθητῶν καὶ φίλων του. Καὶ αὐτὸ εἶναι μέσα στὴν καρδιά τοῦ μηνύματος που θέλησε νὰ περάσει ὁ Χριστὸς στοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ἀντώνης χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει θεολογοῦσε, ἐξήγησα σ' ὄλους... Ἡ ὥρα κύλησε με συζήτηση πάνω στὸ θέμα αὐτὸ καὶ στὸ τέλος γνωστοποίησα στὴν τάξη, ὅτι τὴν ἐπόμενη φορὰ θὰ συζητούσαμε πάνω στὸ θέμα τοῦ **Χριστιανικοῦ ἠθους**. Τὶ εἶναι τὸ **ἐκκλησιαστικὸ ἠθος**.

* * *

Γιὰ μιὰ βδομάδα «ἔσπαζα» τὸ κεφάλι μου νὰ βρῶ τρόπο γιὰ νὰ στήσω τὴν ἐπόμενη ὥρα με τὰ παιδιά αὐτά, τὰ ὁποῖα προέρχονταν ἀπὸ μιὰ περιοχή τῆς Ἀττικῆς ἰδιαίτερα ὑποβαθμισμένη καί, ἀπὸ ὅ,τι εἶχα ἀκούσει, με πολλὰ προσωπικά προβλήματα.

Ἐκανα πολλὰ σχέδια, ὅμως κανένα δὲν με ἱκανοποιούσε. Ἦταν δύσκολη ἡ τάξη. Δὲν ἦταν παιδιά καλλιεργημένα, ὅπως στὰ μεγαλοσχολεῖα που εἶχα προηγουμένως ὑπηρετήσῃ, με τὴν ἰδιαίτερη κουλτούρα, ὅπου ἓνα τέτοιο θέμα θὰ τὸ ἐπαιζαν στὰ δάχτυλα καὶ μόνο ἂν τοὺς διάβαζες ἓνα ὑψηλοῦ ἐπιπέδου κείμενο, γιὰ νὰ πυροδοτήσῃς μιὰ ἐξ ἴσου ὑψηλοῦ ἐπιπέδου συζήτηση.

Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα ξεκίνησα γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ γιὰ νὰ διδάξω στὴν ἐπίμαχη τάξη με πολλὰ σκέψεις. Ἐνωθῆ ἀπροετοίμαστος. Μπήκα στὸ λεωφορεῖο, τὸ ὁποῖο διέσχισε τὴν ὁδὸ Λιοσίων.

Πολλὲς εἰκόνες περνοῦσαν ἀπὸ ἐμπρὸς μου καὶ ἀνακατεύονταν με τὶς ἀνάμεικτες σκέψεις μου.

Ξαφνικά, μιὰ ἀσυνήθιστη εἰκόνα τράβηξε τὴν προσοχή μου. Τὸ λεωφορεῖο περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ ἓναν «οἶκο ἀνοχῆς» (τὶ ἔκφραση καὶ αὐτὴ, Θεέ μου!), ὅπου στὸν ἄσπρο τοῖχό του, κάτω ἀπὸ τὸ κόκκινο φανάρι, διέκρινα καθαρὰ γραμμένη τὴν φράση «**Γιῶργος ὁ ἁμαρτωλός**». Αὐτὸ ἦταν... εἶπα μέσα μου. Μπορῶ νὰ ξεκινήσω τὸ μάθημά μου. Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι εὐκόλα.

Τακτοποίησα τὶς σκέψεις μου καὶ μέχρι νὰ φτάσω στὸ σχολεῖο εἶχα στήσει μέσα μου τὸ μάθημα.

Ὅπως σᾶς εἶπα, παιδιά, σήμερα θὰ κουβεντιάσουμε γιὰ τὸ **ὀρθόδοξο ἠθος**. Ἀφορμὴ γιὰ τὴν συζήτησή μας μοῦ ἔδωσε μιὰ εἰκόνα που εἶδα μέσα ἀπὸ τὸ λεωφορεῖο καθὼς ἐρχόμουν στὸ σχολεῖο. Εἶδα τὴν φράση: «**Γιῶργος ὁ ἁμαρτωλός**», γραμμένη στὸν τοῖχο ἔξω ἀπὸ ἓναν «οἶκο ἀνοχῆς».

Τὰ παιδιά, ὅπως ἦταν φυσικό, ἄρχισαν νὰ σιγομουρμουρίζουν καὶ νὰ κρυφογελοῦν.

«Τότε», συνέχισα, «ὁ νοῦς μου πήγε στὸ **ὀρθόδοξο ἠθος**. Αὐτὸς ὁ ἄγνωστος Γιῶργος τόλμησε καὶ ὁμολόγησε χωρὶς φόβο καὶ πάθος αὐτὸ που ἐνωθε. Ποιὸς ξέρει, μπαίνοντας στὸ «σπίτι» αὐτό, βγαίνοντας, ἔχοντας ἐνοχές, χωρὶς ἐνοχές, δὲν γνωρίζουμε, πάντως θέλησε νὰ ὁμολογήσει δημόσια αὐτὸ που ἐνωθε: **αἰσθανόταν ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός**. Καὶ ἀναρωτήθηκα ἐκεῖνη τὴν στιγμή: **Δὲν ἔχω δεῖ πουθενὰ νὰ ἔχει τολμήσει νὰ γράφει σὲ ἓναν τοῖχο ἢ σὲ μιὰ ἐφημερίδα τὴν ἴδια φράση με τὸ ὄνομά του οὔτε ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, οὔτε ὁ Πρωθυπουργός, οὔτε κανένας ἀρχηγὸς Κόμματος, οὔτε καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος**. Καὶ ἐδῶ που τὰ λέμε οὔτε ἀπὸ τὸ δικό μου νοῦ πέρασε νὰ κάνω μιὰ τέτοια δημόσια ἐξομολόγηση. Ὅμως ἐκεῖνος ὁ Γιῶργος τὸ ἔκανε θαρρετά.

Δὲν ντράπηκε. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκαναν

(*) Ἀλεξάνδρου Σ. Καριώτογλου, Μαθητικὸ Συναξάρι, σελ. 48-52, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», Ἀθήνα, Ἰούλιος 2010. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Θὰ ἔκανα τὸ πρῶτο μου μάθημα στὸ Σχολεῖο που προσωρινὰ με εἶχαν τοποθετήσει, μέχρι που νὰ τελειώνε ἡ χρονιά καὶ νὰ ἔπαιρνα μιὰ μόνιμη θέση, σὲ ἓνα ἄλλο Σχολεῖο.

Ἦταν ἀμέσως μετὰ τὶς διακοπὲς τοῦ Πάσχα. Στὴν Τρίτη Λυκείου θὰ ἔμπαινα ὅλες καὶ ὅλες τρεῖς φορές, ἀφοῦ τὸ μάθημα εἶναι στὴν τάξη αὐτὴ μονόωρο. Μέχρι τοὺς διαγωνισμοὺς μου ἀπέμεναν τρεῖς φορές μάθημα με παιδιά που δὲν τὰ γνώριζα.

* * *

Μπήκα στὴν τάξη καὶ ἐξήγησα στὰ παιδιά τὴν δυσκολία τοῦ ἐγχειρήματος: «Ἴσως, παιδιά», εἶπα, «νὰ ἀναρωτιέστε, τί μπορεῖ νὰ κάνουμε αὐτὲς τὶς τρεῖς φορές που ἔχουμε γιὰ μάθημα, ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου. Ὅμως, θέλω νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἀκόμα καὶ σὲ ἓνα ταξὶ νὰ μπῶ γιὰ μιὰ διαδρομὴ ἐνὸς τετάρτου δὲν ὑπάρχει περίπτωση νὰ μὴν ἀνοίξω συζήτηση με τὸν ὁδηγό, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι κάτι μπορῶ νὰ μάθω καὶ νὰ διδαχθῶ ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἴσως καὶ ἐκεῖνος κάτι μπορεῖ νὰ μάθει ἀπὸ ἐμένα. Με αὐτὸ τὸ πνεῦμα μπαίνω καὶ ἐγὼ στὴν τάξη σας γιὰ νὰ κάνουμε μόνο τρεῖς φορές μάθημα. Ἴσως κάτι νὰ μάθετε ἀπὸ μένα καὶ πολὺ πιθανὸ κάτι θὰ μποροῦσα νὰ διδαχθῶ ἀπὸ σᾶς».

οὐ Ἅγιοι. Ἐβγαίνουν οἱ Ἀσκητὲς ἀπὸ τὸν Ναό, ὅπου εἶχαν κοινωνήσει Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ καὶ ὁμολογοῦσαν, ὅτι παρ' ὅλα αὐτά, αἰσθάνονταν ὅτι ἦταν ἁμαρτωλοί. Αὐτό, παιδιά, εἶναι τὸ **ὀρθόδοξο ἠθος**. Ὑπάρχει μιὰ μικρὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν Γιῶργο καὶ τοὺς Ἀσκητὲς. Ὁ Γιῶργος ἔκανε αὐτὴν τὴν ὁμολογία μέσα ἀπὸ τὸ γενικὸ μπερδεμά του, ἐνῶ οἱ Ἀσκητὲς ὁμολογοῦσαν τὴν ἁμαρτωλότητά τους μέσα ἀπὸ τὸν προσωπικὸ τους ἀγῶνα. Κάτι λίγο χωρίζει τὸν Γιῶργο ἀπὸ τοὺς Ἀσκητὲς. Εἶναι ἓνα μικρὸ κλικ που θὰ τοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ βρεθεῖ ξαφνικά στὸν χῶρο τῆς ἀλήθειας...».

Ἡ τάξη εἶχε ξεχάσει τὰ κρυφὰ γέλια καὶ τοὺς ψιθύρους πρὸ πολλοῦ. Εἶχαν ἀρχίσει νὰ σκέφτονται. Ἄναψε μιὰ ἐνδιαφέρουσα συζήτηση, ἡ ὁποία συνεχίστηκε μέχρι τὴν τρίτη καὶ τελευταία φορὰ που κάναμε μάθημα.

Ἡ σχολικὴ χρονιά ἔφθασε στὸ τέλος τῆς. Τὰ παιδιά προσῆλθαν στὶς ἐξετάσεις καὶ μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες βγήκαν τὰ ἀποτελέσματα. Στὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου πήγα στὸ σχολεῖο νὰ πάρω τὸν μισθό μου.

Μπαίνοντας ὅμως στὸ προαύλιο, ἔμεινα γιὰ κάποια λεπτὰ ἀκίνητος, ὅταν ἀντίκρισα στὸν τοῖχο, δίπλα ἀπὸ τὴν εἴσοδο, με μεγάλη γράμματα γραμμένη τὴν φράση:

«**ΑΝΤΩΝΗΣ
Ο ΑΜΑΡ-
ΤΩΛΟΣ**».

■ Διδαχές από την Ὀπτινα

Ἐγρήγορη* Ξυπνητήρι-Συνείδηση

Ἡ συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου, δίδασκε ὁ Στάρετς Ἰωσήφ, εἶναι σὰν τὸ ξυπνητήρι.

Ἄν χτυπήσει καὶ σηκωθεῖς ἀμέσως, γνωρίζοντας πῶς πρέπει νὰ πᾶς στὸ διακόνημά σου, τότε θὰ τὸ ἀκοῦς συνέχεια.

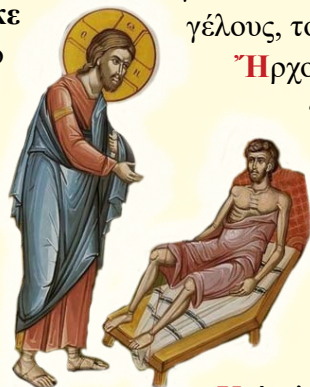
Ἄν ὅμως γιὰ μερικές μέρες στὴν σειρὰ δὲν σηκωθεῖς ἀμέσως, ἀλλὰ δικαιολογεῖσαι, λέγοντας «ἄς καθήσω ἀκόμα λίγο στὸ κρεβάτι», τότε τὸ ξυπνητήρι δὲν θὰ σὲ ξυπνήσει ποτέ.

(* Πέτρου Μπότση, Τὸ Γεροντικὸ τοῦ Βορρά, σελ. 66, Ἀθήνα, 1999. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

πε: **“Καλῶς τὸν Ἄγγελό μου! Σ’ εὐχαριστῶ, ποὺ ἤλθες μὲ τόση λαμπρὰ συνοδεία νὰ παραλάβης τὴν ψυχὴ μου. Σ’ εὐχαριστῶ!... Σ’ εὐχαριστῶ!...”**. Ἀνασηκώθηκε λίγο, ξανασήκωσε τὰ χέρια του ψηλά, ἔκαμε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, σταύρωσε τὰ χεράκια του στὸ στήθος του καὶ ἐκοιμήθη!...

Ξαφνικά, τὸ δωμάτιο πλημμύρισε ἀπὸ φῶς, λὲς καὶ μπήκαν μέσα δέκα ἥλιοι καὶ περισσότεροι, τόσο πολὺ φωτίστηκε τὸ δωμάτιο! Ναί, ἐγὼ ὁ ἄπιστος, ὁ ἄθεος, ὁ ὑλιστής, ὁ “ξίπασμένος”, ὁμολογῶ ὅτι ὄχι μόνον ἔλαμψε τὸ δωμάτιο, ἀλλὰ καὶ μιὰ ὠραιότατη μυρωδιὰ ἀπλώθηκε σ’ αὐτό, ἀκόμη καὶ σὲ ὀλόκληρο τὸν διάδρομο, καὶ μάλιστα ὅσοι ἦσαν ξυπνητοὶ καὶ μπορούσαν, ἔτρεχαν ἐδῶ κι ἐκεῖ, γιὰ νὰ διαπιστώσουν ἀπὸ ποῦ ἦρχετο ἡ παράξενη αὐτὴ μυρωδιὰ.

* * *

Ἔτσι, πάτερ μου, πίστεψα, γι’ αὐτὸ καὶ φώναξα γιὰ Ἐξομολόγο ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες. Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως, τὰ βάλαι μὲ τοὺς δικούς μου, τὴν μάνα μου καὶ τὸν πατέρα μου, ὕστερα μὲ τὰ δύο μεγαλύτερα ἀδελφία μου, μὲ τὴν γυναῖκά μου, μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους, καὶ τοὺς φώναζα καὶ τοὺς ἔλεγα:

- Γιατί δὲν μοῦ μιλήσατε ποτέ γιὰ τὸν Θεό, τὴν Παναγία καὶ τοὺς Ἁγίους; Γιατί δὲν μὲ ὡδηγήσατε ποτέ στὴν Ἐκκλησία; Γιατί δὲν μοῦ εἶπατε, ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ ὑπάρχει καὶ θάνατος καὶ κάποτε αὐτὴ ἡ ψυχὴ θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα γιὰ νὰ δώσῃ τὸν λόγο της; Γιατί μὲ σπρώξατε μὲ τὴν συμπεριφορὰ σας στὴν ἀθεΐα καὶ στὸν μαρξισμό; Ἔσεῖς μὲ μάθατε νὰ βλαστημῶ,

νὰ κλέβω, νὰ ἀπατῶ, νὰ θυμῶνω, νὰ πεισμῶνω, νὰ λέω χιλιάδες ψέματα, νὰ ἀδικῶ, νὰ πορνεύω...

Ἔσεῖς μὲ μάθατε νὰ εἶμαι πονηρός, καχύποπτος, ζηλιάρης, λαίμαργος, φιλάργυρος καὶ κακός. Γιατί δὲν μοῦ διδάξατε τὴν ἀρετὴ; Γιατί δὲν μοῦ διδάξατε τὴν ἀγάπη; Γιατί δὲν μοῦ μιλήσατε ποτέ γιὰ τὸν Χριστό; Γιατί;... Ἀπὸ αὐτὴ τὴ στιγμή μέχρι ποῦ νὰ πεθάνω, θὰ μοῦ μιλάτε μόνο γιὰ τὸν Θεό, τὸν Χριστό, τὴν Παναγία, τοὺς Ἁγγέλους, τοὺς Ἁγίους. Γιὰ τίποτε ἄλλο”...

Ἦρχοντο οἱ δικοί μου, οἱ συγγενεῖς, φίλοι, γνωστοί, καὶ τοὺς ἐρωτοῦσα τὸν καθεὶνα χωριστὰ ἢ ὅλους μαζί:

- Ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε κάτι σημαντικό γιὰ τὸν Θεό;... διότι Αὐτὸν θὰ συναντήσω! Λέγετε... Ἐὰν δὲν ξέρετε, νὰ μάθετε. Οἱ ἡμέρες περνᾶνε κι ἐγὼ θὰ φύγω.

Καὶ σ’ ἓνα-δύο ἐπισκέπτες:

- Ἄν δὲν ξέρης ἢ ἂν δὲν πιστεύης, νὰ φύγης!...

Τώρα πιστεύω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά, καὶ θέλω νὰ ἐξομολογηθῶ ὅλες τὶς ἀμαρτίες μου ἀπὸ μικρὸ παιδί...».

* * *

Ἦτο σταθερὸς καὶ ἀμείλικτος μὲ τὸν παλαιὸ ἐαυτό του ὁ Ξενοφῶν. Καὶ τὸ Ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἦταν μεγάλο, πολὺ μεγάλο! Ἐξομολογήθηκε μὲ εἰλικρίνεια, κοινώνησε δύο-τρεῖς φορές καὶ ὕστερα ἀπὸ πάλι μερικῶν ἡμερῶν μὲ τὸν καρκῖνο, ἔφυγε ἐν πλήρῃ μετανοίᾳ, μὲ ζέουσα τὴν πίστι, εἰρηνικά, ὀσιακά, δοξολογώντας κι αὐτὸς τὸν Θεό.

(* Πρωτοπρεσβυτέρου Στεφάνου Κ. Ἀναγνωστοπούλου, Γνώσις καὶ Βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, σελ. 36-38, ἔκδοσις β’, Πειραιᾶς 2006. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

«Με έδίδαξε με την ζωή της και τόν λόγο της
τὸ Πατρῶν Σέβας...»

Ἡ δασκάλα μου ἢ μάμμη μου *

«Ὁδήγησε τὸν ἄλλον
στὴν στράτα τοῦ Θεοῦ...»

Αὐτὴ ἢ γιαγιά με έδίδαξε με τὴν ζωή της και τόν λόγο της τὸ Πατρῶν Σέβας.

«Ἡ νηστεία εἶναι, παιδί μου, ἢ βάσις κάθε σωματικῆς ἀσκήσεως». Ὅλες τὶς Σαρακοστὲς ἄλαδο ἢ γιαγιά και ὀλόκληρο τὸ σπίτι.

Με ἔμαθε νὰ ἀνάβω τὸ καντήλι, νὰ θυμιάζω, νὰ ἀνάπτω κερὶ μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα και νὰ προσεύχωμαι στὸν ὄρθρο και στὸ δεῖλι.

Μοῦ ὑπέδειξε τὶς μετάνοιες σὰν προσευχὴ πὸ τὴν δέχεται ὁ Θεός.

Με δίδαξε, ὅτι ἂν τρεῖς Κυριακὲς δὲν ἀκούσουμε τὸν ἐξάψαλμο, σταματᾶμε νὰ εἴμαστε Χριστιανοί. «Σῆκω, παιδί μου, ὁ παπὰς πέρασε, ἀνέβηκε στὴν Παναγία· μὴ ξεχνᾶς, ὅτι και τὴν προηγούμενη Κυριακὴ τὸν χάσαμε τὸν ἐξάψαλμο». **Με** ἔμαθε νὰ τὸν ἀκούω ὄρθιος και σεβίζων, ὑποκλινόμενος.

Τὴν ὥρα πὸν διαβαζότανε τὸ Εὐαγγέλιο ἔβαζε κερὶ στὸ μανάλι, γιατί πίστευε, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο εἶναι ἡ Διαθήκη πὸν ἄφησε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο, και στὴν σύνταξη και ἀνάγνωση τῶν Διαθηκῶν, πὸν γινότανε πάντοτε τὸ ἐσπέρας, ὅλοι βαστοῦσαν κερὶ, γιὰ νὰ βλέπη ὁ συντάκτης.

Με ἔμαθε πὸς τὸ «Δόξα Πατρὶ» εἶναι ἡ μεγαλύτερη δοξολογία και ἰστάμενος ὄρθιος νὰ σταυροσημειοῦμαι.

Με ἔμαθε τὴν Μεγάλη Σαρακοστή, εἰσερχόμενος στὸν Ναό, νὰ κάνω τρεῖς μετάνοιες, γιὰ τὸν προηγιασμένο Ἄρτο πὸν βρίσκεται στὴν ἁγία Τράπεζα.

Μοῦ ὑπέδειξε, περνώντας μπροστὰ ἀπὸ κάθε Ἐκκλησία, νὰ σταυροσημειοῦμαι και νὰ ἐπικαλοῦμαι τὸν Ἅγιο τῆς Ἐκκλησιᾶς.

Ὅπου και νὰ βρίσκωμαι, τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων νὰ τὴν τιμῶ ὅπως τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα.

Μοῦ διηγήθηκε, ὅτι πολλοὶ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι εἶδαν τὰ ξημερώματα τῆς Ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τὸ ἄκτιστον Φῶς.

Μοῦ ὑπέδειξε τὴν Κυριακὴ νὰ μὴ γονατίζω, γιατί οἱ ἅγιοι Κολλυβάδες τοὺς δίδαξαν, ὅτι ἡ Κυριακὴ εἶναι Πάσχα.

Με ἔμαθε τὸ πρόσφορο τὸ καλοζυμωμένο νὰ τὸ προσφέρω στὴν Ἐκκλησία ὄχι με γυμνὰ τὰ χέρια, ἀλλὰ σὲ ἄσπρη καθαρὴ πετσέτα.

Με ἔμαθε ὅταν φτιάχνω τὰ κόλλυβα, νὰ ἔχω κερὶ και λιβάνι.

Μοῦ ὑπέδειξε στὸ Ἱερὸ [Βῆμα] πὸν διακονῶ, ποτὲ τὰ ἐνδύματά μου νὰ μὴν ἀγγίζουνε τὴν ἁγία Τράπεζα, γιατί –ὅπως ἔλεγε – εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ.

* * *

Κι ἔτσι, δῶνω συχώριο σὲ ὅλους τοὺς παπποῦδες και τὶς γιαγιάδες πὸν μοῦ εἶπαν: «Πρόσεχε τοὺς μορφωμένους. Ἀπὸ αὐτοὺς θὰ χαλάση ὁ Θεὸς τὸν κόσμο». «Τὰ ὑπέμετρα τῶν δαιμόνων εἰσίν», ἔλεγε ὁ Γέροντας Ἀμφιλόχιος ὁ Πάτριος.

Ὁδήγησε τὸν ἄλλον στὴν στράτα τοῦ Θεοῦ και ὁ Θεὸς θὰ τὸν κατευθύνῃ και θὰ τὸν διδάξῃ. Ὅχι μεγαλοστομίες.

Εμεῖς μένουμε σὲ αὐτὰ πὸν διδαχθήκαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι οἱ Ἀκολουθίες, τὸ κερὶ και τὸ λιβάνι και τὸ καντήλι πὸν ἀνάβει μπροστὰ στὰ ἅγια Εἰκονίσματα. **Και** πιὸ πέρα δὲν πηγαίνω. Ἄν θέλῃ, ἄς με πᾶῃ ὁ Θεός.

Κύριε, βοήθα! Θόλωσαν τὰ νερὰ και δὲν βλέπουμε τὴν ὁμορφιὰ τοῦ βυθοῦ τῆς θάλασσας. **Κύριε**, συγκράτησε τοὺς μεγαλοδιανοούμενους. **Φρενάρισε** τὸ κακὸ πὸν μᾶς βρίσκει τὰ τελευταῖα χρόνια. **Και** ἐμεῖς, λάτρες σου ἀμετάθετοι και ἀμετακίνητοι...

(*) Γέροντας Γρηγόριος ὁ Ἀρχιελαγίτης, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Δοχειαρίου († 2018). • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

- Ταχυδρομικὴ Διεύθυνσις: Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Ἀγγέλων, 145 65 Ἅγιος Στέφανος, Τ.Θ. 51891, Ἑλλάδα - GR
- Ἡλεκτρονικὴ Διεύθυνσις (e-mail): maa@imoph.org • Ἀριθμὸς τηλεφωνικῆς κλήσεως: (+30) 22950 22582
- Τηλεαντίγραφο (FAX): (+30) 22950 22582 • Ἐκδίδεται σὲ διάφορες γλώσσες: βλ. www.imoph.org/Publications_el/OikodomiParamythia.html • Διανέμεται και ἀποστέλλεται δωρεάν • **Με τὴν εὐλογία και ἐπιστασία** τοῦ πνευματικοῦ Πατρός μας, τοῦ Σεβασμ. † Μητροπολίτου Ὁρωποῦ και Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον κ. Καλλίνικον.